

EP podporil správu o Lisabonskej zmluve veľkou väčšinou

EP búrlivým potleskom ocenil hlasovanie, v ktorom pomerom hlasov 525:115:29 schválil správu venujúcu sa ratifikačnému procesu Lisabonskej zmluvy. Zmluva má prispieť k ochrane občianskych práv, posilneniu zodpovednosti, aj k efektívnejšiemu fungovaniu európskych inštitúcií. Členské štáty by ju preto podľa EP mali schváliť najneskôr do konca tohto roka, v dostatočnom predstihu pred voľbami do EP naplánovanými na rok 2009. Vo veci výnimiek pre určité členské krajinu sa poslanci vyjadrili kriticky.

Prijatá iniciatívna správa sa zaobrá textom Lisabonskej zmluvy, pričom zdôrazňuje nutnosť jej rýchlej ratifikácie všetkými členskými krajinami EÚ. Zmluva totiž podľa EP prispeje k posilneniu Európskeho parlamentu, ako aj národných parlamentov členských krajín a zvýši demokraticosť celej Únie.

"Európsky parlament je obhajcom európskych hodnôt. Nikdy nedovolíme, aby krik prehlušil demokratickú Európu", uviedol po úspešnom hlasovaní predsedu Parlamentu Hans-Gert Pöttering, pričom reagoval na protesty niektorých euroskeptických poslancov, ktorí hlasovali a protestovali proti prijatiu správy zaobrajúcej sa Lisabonskou zmluvou.

V menovitej hlasovaní Parlament odmietol viaceré pozmeňujúce návrhy volajúce po odmietnutí Lisabonskej zmluvy (odmietnutý pomerom hlasov 67:441), uskutočnení referend vo všetkých členských krajinách (odmietnutý pomerom hlasov 85:526) či vyzývajúce na znovuotvorenie otázky hlasovania v Rade (odmietnuté bez menovitého hlasovania).

Posilnenie práv EP

Podľa nových pravidiel stanovených v Lisabonskej zmluve sa Európsky parlament pri schvaľovaní legislatívy stane, až na niekoľko málo výnimiek, rovnoprávnym orgánom s Radou, a to aj v oblastiach, v ktorých doposiaľ nemal konečné slovo (napr. v rozpočtovom procese či pri návrhoch legislatívy z oblasti spravodlivosti a vnútorných záležostí). Národné parlamenty budú mať naopak právomoc vznieť proti návrhu legislatívy svoje námitky, a to v prípade, že podľa nich nebola rešpektovaná zásada subsidiarity.

Parlament tiež bude voliť Predsedu Európskej komisie, ktorého navrhne Európska rada na základe výsledkov európskych volieb.

Okrem už spomínaného posilnenia práv získa EP tiež právo iniciatívy vo vzťahu k revízii Zmlúv a právo byť informovaný a konzultovaný v politikách, v ktorých nebude mať spolurozhodovaci právomoc. Počet jeho poslancov sa upraví na 751.

Viac práv a zrozumiteľnosti pre občanov

Správa schválená v EP víta skutočnosť, že Lisabonská zmluva posilní práva občanov, či už prostredníctvom právnej záväznosti Listiny základných práv EÚ, alebo prostredníctvom práva vlastnej iniciatívy občanov na európskej úrovni. Toto právo umožní, aby minimálne milión občanov z významného počtu členských štátov mohlo Komisiu požiadať o začatie konania v určitej záležitosti.

Zvýšenie efektívnosti rozhodovania

Poslanci v priatom texte vítajú skutočnosť, že nová Zmluva posilní schopnosť európskych inštitúcií plniť svoje úlohy, a zdôrazňujú, že rozšírenie oblastí, v ktorých budú zástupcovia vlád zasadajúci v Rade odteraz rozhodovať kvalifikovanou väčšinou (namiesto doterajšej jednomyselnosti), uľahčia výsledky rozhodovania v tomto orgáne.

Okrem toho správa oceňuje novú funkciu Vysokého predstaviteľa EÚ pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku, ktorý bude zároveň podpredsedom Európskej komisie a ktorý bude môcť na medzinárodnej scéne rokovať v mene EÚ o otázkach, ku ktorým Únia zaujala spoločný postoj.

Kritika

V súvislosti s Lisabonskou zmluvou vyjadrujú poslanci vo svojej správe aj určitú kritiku. To sa týka tak odklonu od „ústavného prístupu“ (hoci uznávajú, že to bolo nevyhnutné pre zabezpečenie dohody medzi členskými krajinami), ako aj výnimiek pre niektoré členské štáty, vyjednané v oblasti policajnej spolupráce a trestného práva, a v otázke uplatňovania Listiny základných práv.

Nutnosť informovať občanov

Poslanci v správe opäťovne zdôrazňujú nutnosť ukončiť ratifikačný proces do 1. januára 2009, aby mohla vstúpiť do platnosti ešte pred voľbami do Európskeho parlamentu, ktoré sa budú konáť v júni 2009. Občania majú byť o obsahu Lisabonskej zmluvy jasne a objektívne informovaní, kvôli čomu EP požaduje čo najrýchlejšie zverejnenie konsolidovaných textov všetkých platných zmlúv EÚ.

Ratifikácia v členských štátoch

K dnešnému dňu ratifikovalo Lisabonskú zmluvu Maďarsko (17. 12. 2007), Slovinsko (29. 1. 2008), Malta (29. 1. 2008), Rumunsko (4. 2. 2008) a Francúzsko (7. 2. 2008). Slovensko ratifikáciu kvôli vnútropolitickým témap naďalej odkladá.

Rozprava (20. 02. 2008):

O problematike Lisabonskej zmluvy prebehla v EP rozprava za účasti podpredsedníčky Európskej komisie a eurokomisárky pre inštitucionálne vzťahy a komunikačnú stratégiu **Margot WALLSTRÖM** a Janeza **LENARČIČA**, zástupcu slovinského predsedníctva Rady. V rozprave okrem spravodajcov k prerokovávanej správe vystúpili tiež poslanci EP za viaceré parlamentné výbory. Po ich prejavoch nasledovali vystúpenia predstaviteľov a poslancov jednotlivých politických skupín.

Spravodajca Richard **CORBETT** (PES, UK) vo svojom príspevku zhrnul výdobytky Lisabonskej zmluvy, pričom sa sústredil najmä na všetky aspekty posilnenia právomocí Európskeho parlamentu. V súvislosti s Ústavnou zmluvou uviedol: "Mnohí smútia za stratou Ústavnej zmluvy, ktorú úspešne ratifikovalo 18 členských krajín, no Únia potrebovala počuť 27-krát áno a žiadne nie, čo sa nepodarilo dosiahnuť - riešenie preto teraz prináša Lisabonská zmluva, ktorá takisto robí EÚ oveľa demokratickejšou a akcieschopnejšou".

Druhý zo spravodajcov, poslanec Íñigo **MÉNDEZ DE VIGO** (EPP-ED, ES) hovoril taktiež o strate Ústavnej zmluvy, no rovnako ako jeho predrečník aj on zdôraznil, že Lisabonská zmluva predstavuje dobrý kompromis, ktorý "ponechal z pôvodného návrhu Ústavy to najpodstatnejšie" a ktorý dáva Únii "potrebnú silu a prostriedky postupovať spoločne".

V mene Výboru EP pre priemysel, výskum a energetiku (ITRE) vystúpil slovenský europoslanec Ján **HUCKÝ** (EPP-ED, SK).

Novú európsku zmluvu označil aj napriek jej nedokonalosti za "významný prostriedok pre hlbšiu integráciu členských krajín, ako aj pre efektívnejšie fungovanie štruktúr EÚ" a uviedol, že otvára priestor pre ďalšie rozširovanie Únie o nové členské štaty.

Zdôraznil tiež veľký význam Charty ľudských práv, napriek tomu, že jej nízky stupeň explicitnosti vyvoláva podľa jeho slov "vážne otázniky pri posudzovaní prirodzených ľudských práv".

"Z pohľadu Výboru pre priemysel, výskum a energetiku dáva nová zmluva priestor pre realizáciu spoločných politík na jednej strane, kým na strane druhej necháva členským krajinám v rámci princípu subsidiarity dostatok kompetencií na presadzovanie vlastných konkurenčných politík a stratégií, tak ako to je napríklad aj v oblasti priemyslu", uviedol na margo tejto problematiky.

Posilnenie vedeckej a technologickej výskumnej základne prostredníctvom Európskeho výskumného priestoru umožní podľa poslanca Hudackého voľnejšie transferovať vedecké poznatky a technológie a dovolí vedcom a výskumníkom voľne kooperovať bez ohľadu na hranice.

"V oblasti výskumu vesmíru môžme s uspokojením konštatovať, že zmluva zakladá priestor pre Európsku vesmírnu politiku a explicitne ustanovuje primeranú spoluprácu s Európskou vesmírnou agentúrou", spomenul vo svojom vystúpení.

Za významný úspech Lisabonskej zmluvy označil tiež dohodu o spoločnej energetickej politike a pozitívne ocenil fakt, že zmluva nadalej necháva rozhodnutie o energetickom mixe na jednotlivých členských krajinách.

"S uspokojením chcem konštatovať, že zmluva obsahuje aj protokol o EURATOMe, ktorý bude mať aj nadalej pôvodný právny efekt, čo určite vytvorí predpoklady pre ďalší systémový a bezpečný rozvoj jadrovej energetiky", uviedol v závere svojho vystúpenia.

Predseda Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Európskych demokratov Joseph **DAUL** (EPP-ED, FR) za svoju skupinu uviedol, že Európska únia môže po období stagnácie začať vďaka Lisabonskej zmluve konečne opäť konať a zvyšovať demokraciu. Zmluvu označil za obrovský pokrok a vymenoval množstvo nových právomocí, ktoré Únii prinesie. Vyslovil však poľutovanie nad stratou ústavného princípu a európskych symbolov. V súvislosti s ratifikáciou Lisabonskej zmluvy vyzval všetky členské krajiny, aby nasledovali vzor 5 krajín, v ktorých už ratifikácia prebehla a zabezpečili, aby mohla táto zmluva vstúpiť do platnosti už v roku 2009.

Martin **SCHULZ** (PES, DE) zo Socialistickej skupiny pripomeral európske dejiny za posledných sto rokov a uviedol, že jedinú šancu na vplyv v globalizovanom svete majú krajiny EÚ vtedy, ak budú postupovať spoločne a takto spoločne budú vytvárať ďalšie partnerstvá s tretími krajinami. Odporcom Lisabonskej zmluvy odkázal, že mier nikdy nemôže byť zabezpečený nacionalizmom, "ktorý vždy viedol k vojnám", ale jedine spoluprácou národov. "Spolupráca je jedinou správnou cestou a je zároveň cieľom tejto Zmluvy", uviedol na záver.

Za Skupinu Aliancia liberálov a demokratov vystúpil Andrew **DUFF** (ALDE, UK), ktorý uviedol, že "svet čaká na Úniu, ktorá bude schopná konať na celosvetovej scéne" a dodal, že vyriešiť rôzne hádky a problémy na dlhý čas bude možné len vtedy, keď sa podarí zlepšiť kvalitu európskych politík. To sa podľa jeho slov stane vtedy, keď sa začne uplatňovať Lisabonská zmluva.

Írsky europoslanc Brian **CROWLEY** (UEN, IE) vystupujúci za Skupinu Únie za Európu národov hovoril o svojej krajine, ktorá ako jediná z krajín EÚ bude ratifikovať Lisabonskú zmluvu prostredníctvom referenda a v tejto súvislosti pripomeral pokrok a prosperitu, ktoré Únia Írska priniesla. "Tí, ktorí s tým nesúhlasia, asi tento pokrok prehliadajú či nevidia", uviedol a vyslovil presvedčenie, že írski občania povedia v referende Lisabonskej zmluve svoje "áno".

Johannes **VOGGENHUBER** (Greens/EFA, AT) zo Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie označil Lisabonskú zmluvu za "základ prej supranacionálnej demokracie v histórii" a zdôraznil, že Únia ňou "buduje Európsku sociálnu úniu s vlastnou právnou subjektivitou". V porovnaní s návrhom Ústavy je však obsah

zmluvy podľa jeho slov pod stanovenými očakávaniami. "Pri pohľade do budúcnosti budeme preto musieť naplniť ducha tejto zmluvy a usilovať sa o Úniu občanov, nie o Úniu štátov", uzavrel svoj príspevok.

Poslankyňa Mary Lou **MCDONALD** (GUE/NGL, IE) za Konfederatívnu skupinu Európskej zjednotenej ľavice - Nordickej zelenej ľavice vystúpila ostro proti Lisabonskej zmluve, pričom zástancov zmluvy obvinila, že sa boja hlasu ľudu a preto bránia ratifikácii Zmluvy vo všetkých krajinách EÚ prostredníctvom referenda. "Myslíte si, že vytvorením kópie USA na európskom kontinente zaručíte pokrok a mier vo svete? Ja si to teďa nemyslím", uviedla a dodala, že táto zmluva podľa nej nie je vôbec o reforme, ale o "ohlodávaní demokracie". V závere svojho vystúpenia uviedla, že Lisabonská zmluva je "zlo, a to nielen pre Írsko, ale aj pre EÚ a pre celý svet".

V mene Skupiny nezávislosť/demokracia vystúpil euroskeptický poslanec Nigel **FARAGE** (IND/DEM, UK), ktorý uviedol, že Európsky parlament sa "podielal na veľkom klamstve, bráni občanom v referendoch a nenukuje im vôľu politikov". Vyjadril tiež svoj názor, že Lisabonská zmluva je identická s Ústavnou zmluvou a vyjšlovi presvedčenie, že írski občania ju v referende odmietnu.

V rozprave vystúpili tiež viacerí slovenskí europoslanci.

Poslankyňa Irena **BELOHORSKÁ** (NA, SK) uvítala iniciatívu EP aktívne sledovať a iniciovať proces ratifikácie Lisabonskej zmluvy a uviedla: "Som rada, že aj ja som mala možnosť pracovať na príprave Ústavnej zmluvy v Európskom Konvente celých 18 mesiacov. Lisabonská zmluva je politickým kompromisom a je vyváženým a dobrým dokumentom".

Ako ďalej dodala, táto zmluva obsahuje aj rozšírenie spolurozhodovacieho procesu, čo robí Európsky parlament najsilnejším od jeho vzniku, pričom túto skutočnosť označila za modernizáciu a demokratizáciu politiky v Európe 21. storočia".

Zmluva súčasne podľa jej slov zvyšuje flexibilitu Európskej únie 27 členských štátov, čomu zodpovedá zvýšená participácia národných parlamentov na príprave dokumentov, ktoré sa v Európskej únii realizujú. "V tejto súvislosti ma mrzí, že Slovensko, ktoré pri ratifikácii Ústavnej zmluvy nemalo žiadnen problém, sa dnes práve vďaka politickým hrám zviditeľnilo problémom tejto ratifikácie. Verím však, že aj slovenskí politici si uvedomia potrebu tohto dokumentu a ratifikácia prebehne bez problémov".

V závere svojho vystúpenia dodala, že diskusia v EP ukazuje na rozdiel vnímania medzi Európskou radou a Európskym parlamentom. "Pravdepodobne tu nie je dobrá komunikácia - vedľa sa spochybňuje podpis premiérov, ktorí podpísali Lisabonskú zmluvu, a to je dosť závažný fakt", zdôraznila.

Poslankyňa Zita **PLEŠTINSKÁ** (EPP-ED, SK) v rozprave informovala o svojom zámere hlasovať za prerokovávanú správu, pretože EÚ podľa nej potrebuje zmluvu, ktorej úlohou bude zreformovať, zefektívniť a zmodernizovať Európsku úniu.

Vo svojom prejave tiež zablahoželala piatim členským krajinám, ktoré už Lisabonskú zmluvu ratifikovali. "Som presvedčená, že ratifikácia Lisabonskej zmluvy nie je ohrozená ani na Slovensku", uviedla a dodala, že s výnimkou jednej parlamentnej strany má zmluva na Slovensku všeobecnú podporu a bude za ňu hlasovať veľká väčšina poslancov Národnej rady.

"Súčasná slovenská opozícia, ktorá má najväčšie zásluhy na tom, že Slovensko patrí do európskej rodiny, bude o Lisabonskej zmluve hlasovať v tej chvíli, keď tlačový zákon - kritizovaný zo strany viacerých inštitúcií vrátane FREEDOM HOUSE, OBSE, Európskej federácie novinárov - bude prepracovaný v súlade s ich priponiekami", uviedla v rozprave

Europoslanec Miloš **KOTEREC** (PES, SK) uviedol, že Lisabonská zmluva posilní demokratickú zodpovednosť a právomoci rozhodovania EÚ, čím občania získajú väčšiu kontrolu nad činnosťou Únie. "V tejto súvislosti by som však chcel vyzvať vlády členských krajín, aby poskytli svojim občanom adekvátne zhnutie Lisabonskej zmluvy tak, aby bola pre každého zrozumiteľná a aby sa každý mohol s čistím svedomím rozhodnúť, či mu takáto legislatíva vyhovuje, alebo nie. Som si istý, že dobre informovaní občania Európskej únie jednoznačne podporia Lisabonskú zmluvu", uviedol.

Okrem toho zdôraznil, že takýto dôležitý dokument by sa nemal stať "predmetom politikárčenia, ako je tomu na strane opozície na Slovensku".

Kontakt :

Zuzana REPKOVÁ-ANDREJČÁKOVÁ

Tlačové oddelenie - Tlačový atašé

E-mail: TlacoveOddelenie-sk@europarl.europa.eu

BXL: (32-2) 28 32119

STR: (33-3) 881 76673

PORT: (+32) 498 98 33 34